

zaterdag

13.12.2014

20.00 Concertzaal

19.15 Inleiding door

Andrea Leine &

Harijono Roebana

Ghost Track

LeineRoebana (Nederland/Indonesië)

BRUGGE
CULTUUR
CENTRUM
BRUGGE

CONCERTGEBOUW BRUGGE

DD¹⁴
DEFENSE DANCE

LeineRoebana (NL/ID) is een choreografenduo bestaande uit Andrea Leine en Harijono Roebana. Het koppel staat nationaal en internationaal bekend om de ongebruikelijke combinaties van dans en livemuziek en het unieke bewegingsidoom. Musici van wereldfaam staan op het toneel én zijn onderdeel van de choreografie. Het intensieve contact tussen dansers en musici zorgt voor wederzijdse inspiratie, die voelbaar is voor het publiek en een unieke beleving geeft van dans en muziek. LeineRoebana werd bekroond in binnen- en buitenland en speelde in Europa, de Verenigde Staten, Canada, Rusland, Afrika en Indonesië.

Componist en musicus Iwan Gunawan (ID) is diep geworteld in de Javaanse muziekcultuur, maar verwacht van hem geen traditionele gamelan; daarvoor is zijn drang tot experimenteren te groot. Met zijn groep Kyai Fatahillah combineert hij het klassieke gamelaninstrumentarium met piano, saxofoon of live elektronica. 'Ik zoek naar andere kleuren op basis van de traditie. In die zin verschilt mijn manier van werken niet van het maken van kamermuziek in het algemeen – dat is hetzelfde avontuur. Ik hou van mijn traditie, maar ik speel ook graag Steve Reich of andere moderne componisten. Voor sommigen is mijn vernieuwing van de gamelan lastig te accepteren, maar veel mensen zijn heel enthousiast.'

Andrea Leine, Harijono Roebana: concept & choreografie
Iwan Gunawan: componist & dirigent
Kyai Fatahillah (Iwan Gunawan, Nining Karningsih, Uus Kusnadi, Hikmat Puji Nursapar, Dedi Supriadi, Setia Pramudita, Agus Zubaedi Kahar): gamelan-ensemble
Uri Eugenio, Agus Mbendhol Margiyanto, Sandhidea Cahyo Narpati, Tim Persent, Audrey Apers, Bobby Ari Setiawan, Heather Ware, Luana van Eekeren,
Camilla Bundel: dans
Peter Delpout: dramaturgisch advies
Ascon de Nijs: vormgeving
Paul van Laak: lichtontwerp
Marjon Leek, Mariëtte Buiting: kostuums

productie: LeineRoebana

Aansluitend slotfeest December Dance 14

in samenwerking met Cultuurcentrum Brugge

Uw applaus krijgt kleur dankzij de bloemen van Bloemblad.

DANS

DD''

Ghost Track

Het is een doodoener: onze leefwereld is geglobaliseerd. Maar zijn we daarom ook allemaal hetzelfde? *Ghost Track* wil laten zien hoe gecompliceerd de verhoudingen werkelijk liggen. Niet in de zin van moeilijk, maar vol speelruimte, uitdagingen en verrassingen. Na een aantal verkenningen met de verhalende mogelijkheden van de dans keert LeineRoebana terug naar hun vroegste uitgangspunt: dans en niets anders dan dans. *Ghost Track* toont de avonturen van vijf Europees geschoolde en drie in Indonesië opgeleide dansers. We zien wat in die verschillende lichamen ligt opgeslagen. En we zien hoe ze botsen, elkaar inspireren en uitdagen, overeenstemmen, verschillen, samenkomen en elkaar besmetten. Het heeft iets weg van een breakdance slam: 'Kijk mij eens!' en 'Wat doe jij nou!' De samenwerking tussen de acht dansers is verrijkt met een ontmoeting met de Indonesische componist Iwan Gunawan en zijn ensemble. De choreografische nieuwsgierigheid van LeineRoebana gaat in gesprek met de al even avontuurlijke instelling van Gunawan. Hoewel hij zich bedient van het traditionele gamelaninstrumentarium, laat hij zich niet leiden door de voorgeschreven structuren. Hij bouwt een nieuw geluidsspectrum dat zowel Europese als Indonesische oren verrast. Met zijn muziek haalt hij eenvoudige tegenstellingen onderuit als traditie - moderniteit, oost - west, gamelan - elektronica. *Ghost Track* wil geen simpel East meets West-verhaal zijn, maar compliceert dat verhaal. Het laat zien dat als oost en west elkaar ontmoeten de uitkomst meerduidelijk is, ongrijpbaar als het leven zelf en zich niet laat vangen in 'Ik ben zo' en 'Jij bent anders'. Identiteiten zijn vloeiender dan sommigen ons willen doen geloven. Indonesisch, Europees, wereldburger – de dansers in *Ghost Track* dragen het allemaal met zich mee, maar niet

noodzakelijk tegelijkertijd. Natuurlijk verraden de lichamen van de Indonesische dansers steeds de traditie waarin ze zijn opgegroeid, maar tegelijkertijd passen zij moeiteloos in het idioom van de LeineRoebana-choreografieën. En de Europese dansers zijn andere dansers geworden door de ontmoeting met hun Indonesische collega's, hun lichaamstaal heeft zich uitgebreid. De samenspraak blijkt grappig, verwarrend, intens en verbluffend. *Ghost Track* stelt zowel de eenvoudige tegenstelling oost-west ter discussie als het idee dat de smaak van McDonalds allesoverheersend is geworden. Ontmoetingen zijn nooit eenduidig. In *Ghost Track* is dat een feestelijke constatering.

Peter Delpout

Same but different

Wie een andere cultuur opzoekt, krijgt te maken met nieuwe verhalen. Verrassingen zijn gegarandeerd. Dat LeineRoebana op avontuur ging in Indonesië, komt in de eerste plaats door de muziek: Harijono Roebana – een Nederlander met een Indonesische vader – en Andrea Leine raakten gefascineerd door de sonore klank van de gamelan. In het werk van componist Iwan Gunawan ontdekten de choreografen dat die klank niet per se het statige en verhevende betekent dat vaak met de gamelan wordt geassocieerd. Gunawan combineert die met uitbundige, opwindende ritmes en verrassende harmonieën uit de Sundanese cultuur. In Gunawan herkenden de choreografen een zielsverwant: iemand die zich rekenschap geeft van de traditie en tegelijkertijd de drang heeft om daarmee te experimenteren. Zijn kennis van de traditionele Indonesische – in het bijzonder de Sundanese – cultuur vindt een tegenhanger in zijn kennis van de hedendaagse westerse muziek.

Belangrijke elementen in zijn muziek zijn het soort ritmische opeenvolgingen waarmee minimalisten als Philip Glass en Steve Reich werken. In *Ghost Track* speelt Iwan Gunawan met zijn gamelanensemble Kyai Fatahillah live composities waarin het traditionele en moderne zich moeiteloos mengen. Bij het verhaal van de muziek kwam dat van de dans. Gamelan en dans horen bij elkaar. De samenwerking tussen de ervaren en zeer kundige dansers uit Indonesië en Nederland begon in 2009. In Solo (Surakarta) vonden de choreografen dansers die net zo nieuwsgierig waren naar westerse moderne dans als de LeineRoebana-dansers naar de oosterse. Dit resulteerde in 2010 in *Ghost Track Studies* met voorstellingen in het Erasmus Huis in Jakarta, Solo (Surakarta), Yogyakarta en Bandung. Een preview van dertig minuten,

het resultaat van de eerste repetitieperiode in Solo, werd gespeeld in Teater Salihara, Jakarta op 2 augustus 2011. 'Het was belangrijk om ook in Indonesië te werken, omdat de context zo bepalend is', zegt Roebana. 'Binnen de kortste keren vind je vanalles normaal dat in het begin vreemd was. Dat gaat over simpele dingen als andere geuren en rijst eten bij het ontbijt, maar ook over de manier waarop je daar de muziek en de dans ervaart. Hier is het een exotische uitzondering, daar volkomen vanzelfsprekend. De kloof tussen de culturen was groter dan ik vooraf vermoedde, maar hij dichtte zich sneller dan ik dacht. Indonesische dansers zijn anders getraind dan wij. Sommige complexe dingen kunnen ze heel goed, ook als ze die nog nooit gedaan hebben, zoals een beweging in stukjes opdelen. Met voorover vallen bijvoorbeeld hebben ze moeite. Ze staan altijd heel stevig op de grond. Dat is een principe uit de vechtsporttraining: nooit uit balans raken. Swingbewegingen zijn ongebruikelijk. Dat is ook niet zo gek, als je ziet wat ze met hun handen doen: zij vertellen een verhaal met vingers en gebaren, terwijl bij ons een hand vaak niets meer is dan een extra stukje arm. Hun controle gaat niet samen met losjes zwaaien. Wij bewegen door de ruimte. Zij blijven op de plek. We leerden veel over de intense manier waarop zij op de plaats werken. Dat is de klassieke tegenstelling: Javanen zijn *masters of time*, wij zijn *masters of space*.' Boby Ari Setiawan en de andere Indonesische dansers hebben hun eigen dansgroep in Solo, Independent Expression. Solo is een belangrijk danscentrum, waar iedereen vertrouwd is met de traditionele dansen. Juist daar probeert Independent Expression moderne dans te brengen. 'We spelen overal waar we kunnen: op scholen, in de openbare ruimte, binnen en buiten', zegt Setiawan. 'We hebben met

zeven dansers een performance gedaan op een zebepad, steeds in de twintig seconden dat het licht groen was. We zoeken echt een publiek op dat nog nooit eerder moderne dans heeft gezien. Dat werkt: we krijgen steeds meer belangstelling. Soms zijn mensen geschokt over de manier waarop we met de traditie omgaan. Dat geldt ook voor Iwan Gunawan.

Als hij met zijn muzikanten achter hun instrumentarium uit Bandung gaat zitten, weten mensen precies wat ze kunnen verwachten. Als ze dan beginnen te spelen, kijken ze verschrikt: dit kán helemaal niet.' Hoe lastig is het om te werken volgens andere uitgangspunten dan je gewend bent? 'Soms loopt alles heel natuurlijk, soms is het moeilijk. In de traditie dans je altijd met de mond dicht. Dat is heel belangrijk om je *greget*, je innerlijke kracht niet te laten ontsnappen. Daarom dansen we vaker op één plaats, ook een manier om je kracht bij je te houden. De dansers van LeineRoebana hebben vaak hun mond open, ze ademen hoorbaar en ze schieten door de ruimte heen. Een ander belangrijk verschil is dat Javaanse dans altijd gebaseerd is op epische verhalen, uit de *Ramayana* of de *Mahabharata*. In het westen is beweging genoeg.' 'In de bewegingstaal van LeineRoebana bewegen lichaamsdelen vaak niet tegelijk', schreef danseres Swantje Schäuble over haar Indonesische ervaringen. 'Wij worden naar alle kanten gesleurd, schizofreen, door de ruimte – net zoals in het westerse leven, met al zijn mogelijkheden en behoeften.' Zou daar het verschil in zitten? Het leven op Java lijkt ook behoorlijk hectisch: het eiland is drie keer groter dan Nederland en er wonen bijna acht keer zoveel mensen. Uiteindelijk zijn de overeenkomsten veel groter dan de verschillen, ondervond danseres Heather

Ware in Indonesië. 'De traditioneel Javaanse bewegingen lijken niet zo ingewikkeld, maar de coördinatie is uniek, die voelt totaal vreemd aan voor mijn spieren. We vervormen elkaars materiaal op interessante manieren; het lijkt erop dat we onze bewegingstaal kunnen verrijken en dat we een gezamenlijke taal kunnen opbouwen. Hetzelfde, maar anders.'

Waarom *Ghost Track*? In de elektronische muziek is een ghost track een opname die de basis is voor andere tracks. Vaak is die originele track niet meer te horen. De term wordt ook gebruikt voor een extra stuk muziek dat zo is opgenomen dat de doorsnee luisteraar het niet zal opmerken, bijvoorbeeld door het te coderen of door op een LP dubbele groeven te gebruiken. Ten slotte verwijst de titel ook – ironisch – naar de romantische blik waarmee de westerling naar het mysterieuze oosten kijkt: een magische wereld vol geheimen en geesten.

Peter Delpout

Ghost Track © Deen van Meer

Atomos

za 07.03.15 / 20.00 / Concertzaal
Atomos / Random Dance & Wayne McGregor

De fascinatie voor de atomen waaruit het lichaam is opgebouwd, inspireerde Wayne McGregor tot het maken van de voorstelling *Atomos*. De versmelting van verschillende disciplines zoals film, muziek en technologie levert niet alleen een baanbrekende nieuwe vorm van choreografie op, maar bovenal een werk van een extreme schoonheid.

Golden Hours © Anne Van Aerschot

do 04.06.15 / 20.00 / Concertzaal
Golden Hours / Rosas /

Anne Teresa De Keersmaecker

In haar *Golden Hours* werkt De Keersmaecker de choreografische principes die ze in de loop der jaren heeft ontwikkeld, verder uit. De dansers zelf deconstrueren en reconstrueren songs van Brian Eno, in een verdergezet onderzoek naar onze notie van tijd.

BESTEL UW TICKETS NU OP

WWW.CONCERTGEBOUW.BE
+32 70 22 33 02 / IN&UIT 17 ZAND 34
BRUGGE

Gezellig tafelen voor of na een voorstelling met een verrassing op vertoon van het concertticket. www.concertgebouw.be/services.

 Vlaanderen
verbeelding werkt

 west-vlaanderen
de gebieden provincie

BRUGGE

FLUXYS

DeMorgen.

Knack

Klara

GOBRA
be

FOCUS|WTV